

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 marca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił S. S. prawa do emerytury wcześniejszej, albowiem ubezpieczony nie udokumentował zdaniem organu rentowego 25 letniego stażu pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. S. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury i wskazując, że pracował ponad 25 lat łącznie z okresem pracy w gospodarstwie rolnym babki Z. S. (1).

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lutego 2017 roku wnioskodawca S. S. urodzony (...) złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą (wniosek k.1 akt rentowych).

Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury z powodu braku wymaganego okresu ogólnego stażu pracy. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy okres 15 lat, 9 miesięcy okresów pracy w szczególnych warunkach, oraz 24 lata 5 miesięcy i 26 dni ogólnego stażu pracy tj. okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających (decyzja k.26 akt emerytalnych).

Do stażu pracy organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy w gospodarstwie rolnym babki od 12 marca 1973r. do 30 czerwca 1974r. podnosząc, że wnioskodawca w tym okresie uczył się w szkole podstawowej w P. położonej poza miejscem zamieszkania (niesporne).

W okresie od 12 marca 1973r. do 30 czerwca 1974r. wnioskodawca wraz z rodzicami i rodzeństwem mieszkał w gospodarstwie rolnym swojej babki w I.. Praca w gospodarstwie rolnym była jedynym źródłem utrzymania rodziców wnioskodawcy. Mieli trzech synów i córkę. Gospodarstwo miało ok. 5 hektarów powierzchni, uprawiane było żyto, owies, ziemniaki. Posiadali krowy i konie oraz gęsi. Wnioskodawca jeździł do Szkoły Podstawowej do P. gdzie odległość rowerem wynosi 3 kilometry. Wnioskodawca codziennie dojeżdżał do szkoły rowerem ale zarówno przed szkołą jak i po powrocie ze szkoły pracował jak pozostali w gospodarstwie rolnym babki stanowiącym źródło utrzymania rodziny. Praca w gospodarstwie rolnym zajmowała wnioskodawcy około pięciu godzin dziennie (zeznania świadków Z. S. (2) k.34, 3 min. 08 sek. protokołu elektronicznego, Z. S. (3) k.34, 10 min. 33 sek. protokołu elektronicznego, zeznania wnioskodawcy w charakterze strony k.35, 18 min.31 sek. protokołu elektronicznego, mapka google k.31).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu dowody z zeznań świadków z zeznań wnioskodawcy i załączone do akt i akt emerytalnych dokumenty.

Sąd Okręgowy, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie S. S. jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zmianami) w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji przez organ rentowy - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)** okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)** okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust.2).

Zgodnie z treścią art. 27 w związku z art.32 powołanej ustawy oraz w związku z treścią Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z dnia 18 lutego 1983 r.) ubezpieczeni określani w art.184 mogą przejść na emeryturę w obniżonym wieku tj.60 lat dla mężczyzn, jeżeli w dacie wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadają okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat oraz udowodnili co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przepis ust.2 art. 32 stanowi natomiast, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Owe przepisy dotychczasowe to wskazane wyżej Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. § 4 tego rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z kolei art. 10 ust. 1 powołanej ustawy wskazuje, iż przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1)okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2)przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3)przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w

art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, uzupełnionych o pracę w gospodarstwie rolnym, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że w przedmiotowej sprawie zaistniały przesłanki do zastosowania art. 10 ust. 1 powołanej ustawy i uzupełnienia stażu pracy odwołującego o okres pracy w gospodarstwie rolnym babki w zakresie niezbędnym do uzupełniania stażu wynikającego z uwzględnionych przez ZUS okresów składkowych i nieskładkowych do wymaganych prawem 25 lat.

Odwołujący po ukończeniu 16 roku życia w dniu 12 marca 1973 roku wykonywał regularną pracę w gospodarstwie rolnym babki Z. S. (1), gdzie mieszkali jego rodzice i dla, których praca w tym gospodarstwie stanowiła źródło utrzymania pracując tam codziennie po co najmniej 4 godziny. Odwołujący osobiście zajmował się wszystkimi wchodzącymi w zakres pracy w tym gospodarstwie czynnościami, a to: hodowlą zwierząt i pracami polowymi. Przesłuchani w postępowaniu świadkowie opisali zakres obowiązków odwołującego w gospodarstwie, które – w ocenie Sądu – wyczerpywały wymiar pracy.

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2010r., sygn. akt I UK 246/09 (Lex Nr 577822) art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie jest adresowany do osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym, ale reguluje kwestie stażu emerytalnego wymaganego od innych ubezpieczonych niż rolnicy, w którym okres pracy w gospodarstwie rolnym jest zaliczany wprost i traktowany jak okres składkowy niezależnie od uregulowań zawartych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie wyrażany jest pogląd, że - z uwagi na treść art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach, wymagającego przy uwzględnianiu okresów wykonywania pracy przed dniem 15 listopada 1991 r. jej świadczenia w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy - przesłanką zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym, o którym stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 tej ustawy jest wymiar czasu pracy przekraczający 4 godziny dziennie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, a w szczególności zeznaniom Z. S. i Z. S. oraz zeznaniom ubezpieczonego potwierdzających okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym babki od 12 marca 1973r. do 30 czerwca 1974r. , uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, uzupełnionym o pracę w gospodarstwie rolnym. Przy braku sporu, co do pozostałych przesłanek do nabycia prawa do emerytury należało uznać, że wnioskodawca spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. Sąd Okręgowy, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o przepis art.98 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.